

Supported by:

on the basis of a decision
by the German Bundestag

REFE

RAPORT FINAL

Supported by:

on the basis of a decision
by the German Bundestag

CUPRINS

1. INTRODUCERE	3
2. SCOPUL NOSTRU	5
2.1. ARGUMENTE	5
2.2. OBIECTIVE	6
3. CERCETARE	7
3.1. GRUPURI ȚINTĂ	8
3.2. REZULTATE	8
4. PLAN DE COMUNICARE	9
5. IMPACTUL PROIECTULUI	10
5.1. FOLLOW - UP	10
6. CONCLUZII	11
CONTACT	11

Supported by:

on the basis of a decision
by the German Bundestag

1. INTRODUCERE

Deși ecologismul este în creștere în Europa, consumerismul și producția de masă sunt încă adânc înrădăcinate în mari părți ale societății românești. Cel de-al 5-lea Raport Național privind Convenția Diversității Biologice din România conturează obiectivul de a promova cunoștințele, practicile și metodele tradiționale inovatoare prin creșterea gradului de conștientizare și educație. Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă (SNDS) a țării susține și acest lucru. Astfel, REFE promovează acest lucru prin dezvoltarea mai multor produse care pot fi încorporate în sistemul educațional.

REFE - Reducerea amprentei ecologice prin eco-conștientizare - a avut ca scop creșterea cunoștințelor tinerilor cu privire la consecințele pe termen lung ale schimbărilor climatice și la modul cum pot avea un stil de viață sustenabil.

Proiectul pune la dispoziția sectorului educațional din țară opt produse în total, care pot fi utilizate pentru a adapta sistemul școlar la prioritățile celui de-al cincilea Raport Național privind Convenția Diversității Biologice și la Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă:

- un instrument de măsurare pentru amprenta ecologică;
- un ghid pentru o tabără de vară educațională privind amprenta ecologică;
- un documentar;
- un caiet de lucru auxiliar pentru clasa a 6-a pe tema ecologiei;
- un material didactic;
- o piesă de teatru;
- module de e-Learning;
- raportul final.

Cu ajutorul acestor produse, tinerii din România primesc cunoștințe despre principiile de bază ale gândirii ecologice și opțiuni practice pentru a-și schimba stilul de viață într-unul mai sustenabil. Toate produsele au fost pilotate pe parcursul ciclului de viață al proiectului și ajustate în consecință.

Supported by:

on the basis of a decision
by the German Bundestag

În cele din urmă, acestea au fost traduse în mai multe limbi străine pentru a le face accesibile și utilizabile de către un public larg din întreaga Europă.

Prin acest proiect și cele două programe pilot am aflat că amprenta ecologică a participanților la studiu, elevi de gimnaziu și liceu, poate fi redusă prin programe de aprofundare a temelor legate de sustenabilitate, faptul că profesorii români și austrieci sunt foarte deschiși și interesați de subiectul sustenabilității, iar orice tip de formare profesională sau materiale pe această temă sunt foarte importante în sectorul educațional.

În paginile următoare vă invităm să ne însoțiți în călătoria noastră, să citiți mai multe despre cum am realizat programele pilot și cum am conectat toate materialele pentru a putea obține aceste rezultate.

Supported by:

on the basis of a decision
by the German Bundestag

2. SCOPUL NOSTRU

Scopul general al proiectului a fost ca un grup de tineri români să conștientizeze cauzele și consecințele schimbărilor climatice și ale consumului inutil și să înțeleagă elementele de bază ale gândirii ecologice. Prin educația formală și informală și prin măsurarea amprentei ecologice individuale, proiectul le-a dat posibilitatea de a-și recunoaște oportunitățile individuale de a promova soluții durabile și de a-și disemina învățăturile în mod creativ.

REFE conține 4 piloni principali pentru creșterea gradului de conștientizare și educație ecologică, astfel:

1. Un program de formare de două săptămâni pentru 20 de tineri din mediul urban în Breb, Maramureș, cu privire la modul de reducere a amprentei ecologice .
2. Elaborarea unui Caiet de lucru auxiliar pentru clasa a VI-a privind modul de viață ecologic pentru a-i inspira pe copii să își adapteze stilul de viață la nevoile de mediu.
3. O conferință și un târg pentru a disemina și discuta rezultatele și produsele proiectului.
4. O platformă de eLearning pentru tineri și profesori pe tema amprentei ecologice.

În cadrul și pe parcursul acestor piloni au fost dezvoltate și traduse și alte produse, astfel încât, la finalul acestui proiect, o mare varietate de materiale de conștientizare va fi accesibilă publicului larg în mai multe limbi: un instrument de măsurare a amprentei ecologice; un ghid pentru o tabără de vară educațională privind amprenta ecologică; un documentar; un caiet de lucru auxiliar pentru clasa a 6-a; un material didactic; un raport scris; module eLearning; o piesă de teatru.

2.1. ARGUMENTE

Prin obiectivele și activitățile proiectului REFE ne-am dorit să contribuim la Strategia Națională de Climă a României, care reflectă obiectivul Acordului de la Paris de a reduce emisiile țării cu 40% până în 2030. Astfel, credem cu tărie că materialele pe care le-am realizat prin acest proiect vor sprijini România să folosească cunoștințe valoroase pentru a proteja mediul înconjurător și pentru a reduce amprenta ecologică a țării prin conștientizarea și consolidarea capacităților.

Supported by:

on the basis of a decision
by the German Bundestag

2.2. OBIECTIVE

Pentru a ne atinge scopul au fost implementate două programe pilot în care au fost folosite atât instrumente de cercetare calitative, cât și cantitative, cu implicarea și sprijinul Universității din București, Universitatea de Biologie - Departamentul de Ecologie.

În primul program pilot, un grup de 20 de tineri au participat la testarea amprentei ecologice, coordonată de Universitatea din București, Facultatea de Biologie- Departamentul de Ecologie, în perioada mai 2021, până în iunie 2022, în trei etape.

Începând cu măsurarea amprentei ecologice programul pilot a fost documentat prin filmarea întregului proces, împreună cu tabăra, de către o echipă de filmare. Această documentare stă la baza filmului documentar *De la 4 Pământuri la 1: O aventură ecologică* (titlu inspirat din rezultatul uimitor obținut după Ziua Austerității - o zi din programul taberei în care s-a dorit utilizarea cât mai puținor resurse cu scopul de a vedea cât de mult ne putem scădea amprenta ecologică, dacă ne propunem acest lucru în mod conștient). Acest film documentar a devenit un alt material de conștientizare privind amprenta ecologică, fost lansat în aprilie 2022 și a fost prezentat la festivaluri de filme pe teme de ecologie.

Între prima și a treia etapă de testare, tinerii participanți au fost învățați cum să trăiască mai sustenabil într-o tabără de două săptămâni în Maramureș, România, în august 2021. La finalul taberei a avut loc a doua etapă de testare și, după aproape un an mai târziu, în iunie 2022, a avut loc ultima etapă de testare pentru a măsura impactul programului de tabără asupra comportamentului din perspectiva stilului de viață sustenabilă, integrat în orașele lor de origine.

Înainte de programul taberei de vară, Schule fur das Leben a elaborat un material didactic pentru profesori, precum și o piesă de teatru pe tema sustenabilității. Toate activitățile, materialele și abordările didactice ale taberei educaționale de vară au fost apoi implementate în materialul didactic. În plus, au avut loc discuții cu participanții, care au dus, de asemenea, la mici adaptări ale ambelor materiale.

În urma discuțiilor cu elevii din tabăra de vară educațională, Schule fur das Leben a structurat un ghid privind organizarea unei tabere de vară de sustenabilitate în jurul unor sfaturi practice, pentru a reduce utilizarea resurselor în viața de zi cu zi. Prin acest ghid - inspirat din experiența taberei -

Supported by:

on the basis of a decision
by the German Bundestag

dorim să încurajăm profesorii să încerce ceva nou și să meargă cu elevii lor într-o o tabără de vară educațională.

Piesa de teatru "Shakespeare și Broasca Aurie" a fost, de asemenea, prezentată tinerilor, în timpul taberei, unde au fost făcute repetiții și unde a fost pusă în scenă cu câteva costume în fața unui public restrâns. A fost foarte bine primită, după care au urmat discuții și cercetări despre discuția despre broasca de aur, care este interesantă până acum, deoarece broasca aurie, în viața reală este și ea un simbol al dispariției speciei. În cele din urmă, piesa a fost jucată în iunie 2022 la teatrul Muth din Viena, fiind pusă în scenă de către actorii de la Wiener Kindertheater în fața unui public foarte deschis și interesat.

Materialul didactic a stat la baza manualului auxiliar, parte a celui de-al doilea program pilot.

Cel de-al doilea program pilot a fost implementat sub coordonarea Fundației EuroEd cu scopul de a crea un material auxiliar pentru ciclul gimnazial. Acest material s-a bazat pe conținutul materialelor didactice deja create de Schule für das Leben pentru profesori, materiale utilizate în timpul primului program pilot. Informațiile din materialele didactice au fost transpuse în exerciții pentru nivelul gimnazial într-un caiet auxiliar, de lucru, de către echipa de profesori din cinci școli din Iași. Acest proces a presupus discuții și soluții despre fiecare capitol, iar materialul a inclus și testarea copiilor care l-au folosit, pentru care a fost consultată și implicată Universitatea din București.

Toate experiențele, abordările și ideile de învățare din materialele REFE sunt încorporate în modulele e-Learning, în trei limbi străine. În acest fel, profesorii și elevii pot avea o experiență interactivă și, pentru mai multe perspective, pot folosi oricând oricare dintre materialele care au inspirat modulele, toate disponibile cu acces gratuit pe site-ul proiectului, refeproject.eu.

3. CERCETARE

Pentru aceste două grupuri pilot au fost folosite teste, chestionare, feedback-uri, unele dintre ele în formă on-line. Instrumentul de măsurare a amprentei ecologice este un test adaptat pentru primul grup pilot de către Universitatea din București și a fost folosit pentru a măsura amprenta ecologică a participanților la programul de tabără; pentru același grup a fost folosită forma de feedback, interviuL. Pentru celălalt grup pilot au fost utilizate teste privind fundamentele gândirii ecologice

Supported by:

on the basis of a decision
by the German Bundestag

menite să măsoare impactul caietului auxiliar asupra elevilor din cele 5 școli partenere, care au făcut parte din grupul de pilotare. În plus, au fost adăugate formulare de feedback pentru a îmbunătăți materialul auxiliar adresat elevilor de gimnaziu.

3.1. GRUP ȚINTĂ

Pentru primul program pilot, grupul țintă a fost format din 20 de participanți din două dintre cele mai mari orașe din România: București (care este și capitala) și Iași. Aceștia sunt tineri, cu vârste cuprinse între 12 și 21 de ani. Este important de menționat că această perioadă de vârstă este crucială, deoarece sunt suficient de mari pentru a conștientiza impactul personal pe care îl au și, de asemenea, pentru a face schimbări pentru un viitor mai sustenabil. La început, testarea inițială (care a avut răspunsuri incomplete) a fost analizată pentru a avea o idee despre calitatea și gama de testare în cadrul acestui tip de grup.

Pentru grupul de pilotare a materialului auxiliar în școlile care au acceptat să fie implicate în proiect au fost acceptate 5 școli, 10 clase, 32 de profesori și 194 de elev din orașul Iași, România.

3.2. REZULTATE

Numărul de date colectate cu ajutorul instrumentului de măsurare a amprentei ecologice a arătat că după a treia etapă de testare, în medie, subiecții și-au scăzut amprenta ecologică cu aproape 1 planetă, în comparație cu prima etapă de testare. De asemenea, s-a încercat reducerea impactului la zero, prin conceperea și organizarea Zilei Austerității. Scorul mediu pentru această zi a condus la un total mare de 0,03 planete, care este un zero, în funcție de numărul de zecimale incluse. Așadar, acest lucru duce la ideea incredibilă că am putea trăi aproape fără impact asupra naturii și, de fapt, să trăim, nu doar să supraviețuim.

Datele colectate pentru cel de-al doilea grup de pilotare au fost obținute prin utilizarea unui test privind elementele fundamentale ale gândirii ecologice. Acestea au fost create de membrii echipei de proiect, pe baza competențelor pe care materialul auxiliar produs le va fi dezvoltat elevilor. Testul a inclus 20 de întrebări, cu 4 răspunsuri dintre care doar unul singur este cel corect. Fiecare elev implicat în faza de pilotare a fost testat înainte de a începe pilotarea și a fost testat din nou,

Supported by:

on the basis of a decision
by the German Bundestag

după faza de pilotare. Rezultatele au arătat că 98,7% dintre elevii din cele 5 școli partenere care au dat testul privind elementele fundamentale ale gândirii ecologice l-au trecut cu 96,2% sau mai mult după ce caietul auxiliarul a fost pilotat în școlile lor.

În concluzie, un program cu accent pe conștientizarea propriei amprente ecologice a facilitat transformarea către un tânăr conștient de mediu în România, cu o planetă mai puțin. Elevii și-au sporit conștientizarea cu privire la cauzele și consecințele schimbărilor climatice, a deșeurilor, a consumului total prin educație formală și informală.

În acest fel, ei și-au recunoscut oportunitățile individuale prin înțelegerea fundamentelor gândirii ecologice și acest lucru a fost reflectat de decizia lor de a alege un stil de viață mai sustenabil.

4. PLAN DE COMUNICARE

Activitățile și materialele proiectului pot fi găsite pe site-ul refeproject.eu. Experiența și materialele realizate în cadrul proiectului au fost promovate și pe rețelele de socializare și pe platforme precum Facebook, Instagram, Youtube și Twitter.

Pentru a crește gradul de conștientizare, proiectul a fost prezent la târgul educațional Interpedagogica, din Viena, unde peste 11.000 de persoane, majoritatea profesori austrieci, au fost familiarizate cu obiectivele și rezultatele noastre.

Atât Schule fur das Leben, cât și Asociația de Teatru Vienez pentru Copii, au organizat ateliere de lucru pentru profesori din România, Austria și Germania despre cum pot folosi materialele REFE la clasă. Schule fur das Leben a efectuat vizite în școlile austriece și a prezentat materialele didactice.

Fundația EuroEd a organizat o conferință hibrid în octombrie 2022 pentru a prezenta materialele REFE, împreună cu o dezbatere pe tema sustenabilității cu reprezentanți ai sectorului public, cu o prezență de peste 4500 de persoane.

Ne-am dorit să creăm în caest fel o atmosferă sigură și primitoare pentru participanții la evenimentele noastre, pentru a-i face să simtă că sunt bineveniți, că beneficiază de sprijin din partea noastră și că pot avea și găsi o experiență extraordinară cu materialele noastre cu scopul de a-și stimula propriile idei în sălile de clasă atunci când amprenta ecologică este abordată ca subiect. Prin

Supported by:

on the basis of a decision
by the German Bundestag

toate aceste evenimente actorii în educație au fost expuși în mod direct la materialele noastre, iar aceștia vor fi multiplicatorii conștientizării amprentei ecologice în școlile și comunitățile lor.

5. IMPACTUL PROIECTULUI

Evenimentele cu prezență fizică, evenimentele organizate on-line, alături de expunerea materialelor în mediul on-line au sprijinit diseminarea informațiilor cu privire la materialele REFE la peste 150.000 de profesori, elevi, studenți, reprezentanți ai sectorului public și privat, la organizații non-guvernamentale.

Programul educațional a ajutat 20 de tineri să-și scadă amprenta ecologică cu o planetă mai puțin, ceea ce înseamnă că, deși s-au întors în orașele lor unde stilul de viață se bazează pe consumerism, lecțiile pe care le-au învățat în acest program au contribuit la o schimbare în comportamentul acestora. Considerăm că acest rezultat are la bază conștientizare cu privire la problemele de mediu și viitorul planetei pentru generațiile viitoare, lucru care a adus la schimbarea comportamentului prin alegerea unui stil de viață sustenabil.

Așadar, programele educaționale de conștientizare a amprentei ecologice reprezintă una dintre direcțiile de urmat în vederea obținerii unui impact pozitiv asupra vieții și stilului de viață. Datorită rezultatelor obținute în cadrul proiectului REFE, ne face o mare bucurie să sprijinim orice inițiativă în acest sens, prin punerea la dispoziție a materialelor acestuia.

5.1. FOLLOW - UP

Toate materialele REFE sunt disponibile gratuit pe site-ul proiectului. Mai multe informații și detalii despre fiecare dintre acestea pot fi găsite pe paginile special create pentru acest proiect în cadrul platformelor de social media, toate purtând numele proiectului. Încurajăm toți actorii din educație să disemineze experiența pe care au avut-o când au folosit materialele REFE. De asemenea, se acordă sprijin tuturor celor interesați să folosească materialele.

Materialele pot fi descărcate de pe refeproject.eu.

Urmăriți-ne pe rețelele de socializare: facebook.com/refeprojecteu, instagram.com/refeprojecteu

Supported by:

on the basis of a decision
by the German Bundestag

6. CONCLUZII

Credem cu tărie, după ce am văzut rezultatele celor două programe pilot ale acestui proiect, faptul că o mai mare conștientizare a amprente ecologice nu este doar un pas pentru a o reduce, ci, cel mai important, este o cale de schimbare a comportamentelor cu scopul de a avea un mod de viață mai sănătos și sustenabil.

CONTACT

Vă mulțumim că ați citit întregul raport și că ați parcurs încă o dată această călătorie alături de noi. Sincere mulțumiri tuturor actorilor din educație implicați în acest proiect, pentru cooperarea și dedicarea lor acordate misiunii noastre comune. Credem că această experiență este un punct de plecare pentru noi toți, cei interesați de subiectele legate de sustenabilitate, pentru a realiza împreună lucruri și mai mărețe, începând cu dorința de a diminua amprenta ecologică prin alegerea unei vieți mai semnificative și mai sustenabile, gândindu-ne unii la alții, la generațiile viitoare și la casa noastră, Planeta Pământ.

Ne puteți contacta la adresa de e-mail: office@teatrulvienezdecopii.ro.

Proiectul face parte din concursul de idei al Inițiativei europene pentru climă (EUKI). EUKI este un instrument de finanțare al Ministerului Federal pentru Afaceri Economice și Protecția Climei.

Concursul de idei EUKI este implementat de Asociația Germană pentru Cooperare Internațională (GIZ) GmbH. Obiectivul general al EUKI este de a promova cooperarea în cadrul Uniunii Europene (UE) pentru a reduce emisiile de gaze cu efect de seră. www.euki.de

Conținutul acestui raport final este responsabilitatea exclusivă a autorilor și nu reflectă în mod necesar opinia Ministerului Federal pentru Afaceri Economice și Protecția Climei.